

Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové, pomalu se blíží valné shromáždění členů OSA 2017 a dozorčí rada s představenstvem OSA připravuje všechny potřebné materiály.

Stále jsme čekali na novelizaci autorského zákona a v tuto chvíli máme konečně jeho schválené znění v ruce. Pro jeho platnost chybí jen připojit podpis prezidenta. V tomto ohledu neočekáváme žádné překvapení. Nakonec tedy byla přijata verze Poslanecké sněmovny schválená v lednu i přes kreativní pokusy senátorů předkládat další návrhy mimo rámec směrnice Evropského parlamentu. Nakonec se zdá, že se po vyřešení několika právních otázek naučíme s touto novelou žít bez vážných potíží.

Pro nás to znamená, že na letošním řádném valném shromáždění členů OSA zažijeme legislativní tornádo. Novela autorského zákona se dotkne všech našich důležitých dokumentů. Především stanov včetně jednacího řádu valného shromáždění, rozúčtovacího řádu, ale také statutu kulturního a sociálního fondu. Rozúčtovací řád budeme předkládat podle nových zásad, které jsme předkládali v roce 2015 a které jsou po revizi v naprostém souladu se směrnicí Evropského parlamentu i novelou našeho autorského zákona. Všechny informace a vysvětlivky budou připojeny k členům rozesílané brožurě VS 2017, která bude letos o něco tlustší.

V tuto chvíli, kdy je bitva o podobu autorského zákona dobojována, si dovolím předložit několik osobních dojmů. V celém legislativním procesu projednávání autorského zákona byl patrný odklon od skutečně odborné autorskopravní diskuze, na rozdíl od velké novely v roce 2000. Vše se

posunulo k jistému laickému nahlížení celé problematiky poněkud zjednodušeným a zkrslujícím prizmatem uživatelské veřejnosti. Při projednávání novely ve výborech Poslanecké sněmovny jsme byli několikrát svědky šokujících výroků samotných poslanců na adresu kolektivních správců. Uváděli zcela nepravdivé informace a za jejich rétoriku by se nemusela stydět ani pirátská strana. Vypadalo to, jako by byli indoktrinováni některou ze zájmových skupin uživatelské obce.

Postupně se ukázalo, že ani uvnitř jednotlivých parlamentních stran nepanuje v názoru na novelu autorského zákona shoda. Zažil jsem toho kolem OSA již hodně, ale tento legislativní proces byl pro mě opravdu plný překvapení. Nejdřív přišel vládní návrh zákona, který chtěl zastropovat autorské honoráře na věčné časy a zaváděl nerovnost mezi autorem a uživatelem. Pak přišel pozměňovací návrh Petra Gazdika, který byl vůči autorům vstřícnější, ale zaváděl protíústavní retroaktivitu. Návrh byl zamítnut, ale retroaktivita v zákoně zůstala. Byl jsem ostatně překvapen, když předseda STAN, toho času spojen s „topkou“, začal organizovat nevydařenou demonstraci proti OSA. Proč jinak docela sympatický pravicový politik s názory blízkými „pražské kavárně“ zvedá prapor proti autorskému

právu? Asi se chtěl zviditelnit před krajskými volbami. Mimochodem, teď mě napadá... Ví někdo, jestli „pražská kavárna“ platí autorské poplatky?

Kdo nás ale nepřekvapil, byl senátor Ivo Valenta. Po hlasování ve sněmovně prohlásil: „Pro mě je důležité, že jsme dneškem definitivně osvobodili folklor od placení autorských poplatků i oznamování akcí OSA. Lidová kultura nesmí být buzerována výběráním autorských poplatků a dnes jsme tomu udělali definitivní konec.“

Zdá se, že ve své zaslepenosti vyplývající z role uživatele autorských děl při svém podnikání v hazardu pozapomněl, že autorské právo stále platí. Tedy že dělič čára nevede přes rozlišování žánrů, ale spočívá v tom, zda se jedná o dílo volné, nebo chráněné. Pokud je dílo chráněné, musí mít uživatel platnou licenci. A ne že bude tvrdit, že „Vinečko bílé“ od Františka Hřebačky je folklor, a proto se nebude hlásit ani platit. Díla pod pseudonymem Fanoš Mikulecký nejsou volná, jak demagogicky tvrdili piráti, a budou chráněna do roku 2040. Osvobozeny mají být „výtvoři tradiční lidové kultury, není-li pravé jméno autora obecně známo“. Takže v tomto smyslu se nejedná o změnu.

Docela mě překvapil i senátor za ODS Jaroslav Kubera. Ve svém diskuzním příspěvku při projednávání novely v Senátu se stále vracel do situace před sedmnácti lety a mimo jiné vzpomínal, že přece tehdy zrušili zpoplatnění televizního přístroje na hotelovém pokoji. Nešlo mu do hlavy, že toto ustanovení dávno zrušil Vrchní soud v Praze na základě judikátu Evropského soudního dvora. Dva týdny před schůzí stála komise Senátu uspořádala diskuzi o novelizaci autorského zákona a místopředseda Senátu Jaroslav Kubera prohlásil (převzato doslovně z Parlamentních listů): „Evropský soudní dvůr sice občas rozhodne něco racionálně, ale jinak je to parta soudcovská, která, bohužel, začala ovládat svět. A druhá věc. Rozumím tomu, jestli dole v hotelové hale je velká televize, což se běžně dělá. Přijďte k nám, máte pivo a k tomu fotbal,

výborně, tak provozovatel zaplatí. Ale co já dělám na pokoji, jestli mám tu televizi jenom jako kulisu pro milování s kolegyní nebo s kýmkoli jiným, tak do toho OSA opravdu nic není a Evropské unii dvakrát.“

V tom lze s panem Kuberou souhlasit. Ochranky ani EU opravdu vůbec nezajímá, co dělají na pokoji hosté, ale zajímá je, co dělá hoteliér. Pokud k svému podnikání používá chráněná autorská díla, musí mít zákonnou licenci. Jestli má pan Kubera své erotické zážitky spojené s návštěvou hotelu a s poslechem hudby prostřednictvím televizního přístroje, je to jistě jeho věc. Ale sám tím dokumentuje, že se jedná o veřejnou službu, kterou hotel poskytuje s cílem vytvářet zisk. Co mne se týká, strávil jsem po hotelích díky svému muzicírování spoustu času, ale chodím se tam jen normálně vyspat.

Hodně jarního sluníčka přeje všem váš

Luboš Andrš